

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0409U003566

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 20-07-2009

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Барська Ліна Яківна

2. Bars'ka Lina Yakivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 14.01.10

Назва наукової спеціальності: Педіатрія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 26-06-2009

Спеціальність за освітою: 7.110.102

Місце роботи здобувача: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: 61022, Харків, проспект Науки, 4

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.600.04

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: 61022, Харків, проспект Науки, 4

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 76.29.47

Тема дисертації:

1. Рання діагностика та особливості корекції остеопенічних порушень у дітей з хронічними захворюваннями шлунково-кишкового тракту.
2. Early diagnostics and correction peculiarities of osteopenic disorders in children with chronic diseases of gastro-intestinal system.

Реферат:

1. Об'єкт дослідження: особливості процесу формування структурно-функціонального стану кісткової тканини. Мета дослідження: удосконалення діагностики та корекції остеопенічних порушень при хронічних захворюваннях шлунково-кишкового тракту у дітей. Методи дослідження: клініко-анамнестичний, біохімічні, біофізичні, імунологічні, клініко-аналітичні, інформаційні, статистичні. Теоретичні і практичні результати: дослідження полягає в обґрунтуванні системних лікувально-профілактичних заходів, спрямованих на патогенетичну корекцію властивих для хронічної патології шлунково-кишкового тракту порушень структурно-функціонального стану кісткової тканини у дітей. На основі вивчення особливостей структурно-функціонального стану кісткової тканини, частоти і тяжкості його порушень, визначено діагностичне та прогностичне значення клінічних, біохімічних та денситометричних показників для дітей з хронічними захворюваннями шлунково-кишкового тракту. З'ясовано характер і тяжкість остеопенічних

порушень у дітей залежно від особливостей клінічного перебігу хронічних захворювань шлунково-кишкового тракту, що дозволило удосконалити систему їх клінічного моніторингу. Визначені особливості механізму розвитку порушень структурно-функціонального стану кісткової тканини у дітей з хронічною патологією шлунково-кишкового тракту залежно від нозологічного виду патології, що дозволяє удосконалити лікувально-діагностичну тактику на етапах диспансеризації. Опрацьовано та апробовано алгоритм прогнозування остеопенії у дітей з хронічними захворюваннями шлунково-кишкового тракту, застосування якого враховує ризик остеопенії за комплексом факторів. Удосконалено систему диспансерного нагляду дітей, хворих на хронічні захворювання шлунково-кишкового тракту, зокрема стосовно визначення потреби у диференційованій корекції порушень структурно-функціонального стану кісткової тканини. Новизна: уперше з урахуванням регіональних референтних показників кількісної денситометрії та системоутворюючих факторів розроблено комплексну програму ранньої діагностики остеопенічних порушень, що виникають на тлі поєднаних хронічних захворювань шлунково-кишкового тракту. Доведено, що синтропія хронічної патології органів травлення супроводжується остеопенічними порушеннями з диференціацією розладів кісткового ремоделювання залежно від нозологічного виду патології шлунково-кишкового тракту. З'ясовано, що зниження міцності кісткової тканини у дітей з синтропією хронічних захворювань шлунково-кишкового тракту залежить від різних компонентів: у переважній частині хворих з синтропією хронічного гастродуоденіту та хронічного неспецифічного невиразкового коліту - знижується за рахунок трабекулярної, тоді як у дітей з хронічним гастродуоденітом та патологією гепатобіліарного тракту - за рахунок оболонкової компоненти кістки. Доведено, що у дітей з остеопенічними порушеннями на тлі хронічних захворювань органів травлення має місце гальмування процесів мінералізації та кісткоутворення з прискоренням процесів кісткової резорбції. З'ясовано патогенетичні особливості процесів ремоделювання кісткової тканини у дітей з хронічним неспецифічним невиразковим колітом, що характеризуються активізацією кісткової резорбції унаслідок стимуляції активності остеокластів при підвищенні рівня прозапальних цитокінів. Досліджено механізми онтогенетично та патогенетично зумовленої синтропії порушень структурно-функціонального стану кісткової тканини у дітей та визначені їх клініко-патогенетичні взаємозв'язки з давністю патологічного процесу та тяжкістю перебігу хронічного захворювання. Доведено, що у дітей з синтропією хронічного гастродуоденіту та хронічного неспецифічного невиразкового коліту у разі наявності остеопенічних порушень має місце накопичення умовно токсичних мікроелементів при одночасному зменшенні рівня есенціальних. Набула подальшого розвитку та клінічної конкретизації концепція ранньої діагностики і прогнозування остеопенічних порушень у дітей, зокрема з синтропією хронічної патології шлунково-кишкового тракту, що дозволяє індивідуалізувати лікувальну тактику. Ступінь впровадження: основні результати дослідження впроваджені у лікувально-діагностичний процес дитячих відділень Харківської багатопрофільної клінічної лікарні №17, відділкової лікарні станції Шевченково Одеської залізниці, Харківських дитячих міських поліклінік №2 та №13, Харківської міської клінічної дитячої лікарні №19, Полтавської дитячої міської клінічної лікарні, Вінницької обласної клінічної дитячої лікарні та навчальний процес кафедр педіатричного профілю Харківського національного медичного університету та Харківської медичної академії післядипломної освіти МОЗ України. Сфера використання: медицина, педіатрія.

2. Object of investigation Peculiarities of structural and functional state of bone tissue Goal of investigation: improving of early diagnostics and correction of osteopenic disorders in children with chronic diseases of gastrointestinal system Methods of investigation: clinical and anamnestic, biochemical, biophysical, immunological, analytical, informatic and statistical. Theoretical and practical results: Determination of systemic, treating and prophylactic methods of osteopenic disorders in children with chronic diseases of gastrointestinal system in children. On the base of study peculiarities of structural and functional state of bone tissue, rate and degree of osteopenic disorders in children with chronic diseases of gastrointestinal system the diagnostic and prognostic value of clinical, biochemical densitometry data was determined. Clinical course peculiarities of chronic gastrointestinal diseases in children and features of anamnesis data and physical examination were investigated. Peculiarities of mechanism of development of osteopenic disorders in children with chronic diseases of gastro

intestinal system depending on disease course were revealed, that could help to improve early diagnostics of such disorders and ways of care. Algorithm of early diagnostics of osteopenic disorders in children with chronic diseases of gastro intestinal system was applied. The way of out patient care was determined, particularly need in correction of osteopenic disorders in children with chronic diseases of gastro intestinal system. Novelty: At first it was applied with the help of data of ultrasound densitometry the programme of early diagnostics of osteopenic disorders in children with chronic diseases of gastro intestinal system. It was proved, in children with inflammation of upper parts of digestive system state of mineral component of bone tissue changes, whereas in children with chronic non-specific nonulcerus colitis the state of tabecular component decreases more often. Results of bone remodelling markers in children with chronic gastrointestinal diseases showed markable decrease of bone formation and significant acceleration of bone resorption. These changes were associated with the chronic non-specific nonulcerus colitis and could be explained as a result of chronic inflammation and were verified by enlargement of interleukins IL-6 and TNF-?. The trace elements analysis showed significant decrease of essential trace elements and enlargement of toxic trace elements. The most markable changes were met in children with chronic non-specific nonulcerus colitis. Results of correction of osteopenic disorders will help to improve and to individualise the quality of medical care of children with gastrointestinal diseases. Degree of introduction: main results of investigation were applied into diagnostic and treatment process of children departments of Kharkov outpatient children departments №2 and №13, Kharkov clinical children hospital №19, Kharkov Multifield hospital №17, hospital of Shevchenkovo of Odessa railway, Poltava children municipal hospital, Vinnitsa regional clinical children hospital and teaching process of pediatric departments of Kharkov National Medical University and Kharkov academy of medical postgraduate education of Ministry of Public Health Care of Ukraine Sphere of application: medicine, pediatrics

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Фролова Тетяна Володимирівна
2. Frolova T.V.

Кваліфікація: д.мед.н., 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Белоусов Юрій Володимирович

2. Белоусов Юрій Володимирович

Кваліфікація: д.мед.н., 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ручко Анатолій Федорович

2. Ручко Анатолій Федорович

Кваліфікація: д.мед.н., 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Сенаторова Ганна Сергіївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Сенаторова Ганна Сергіївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.